

The Grandmaster – estét nebo rváč

*O životě Yip Mana v nesmrtelném snímku
kultovního režiséra Wang Kar Waie*

Téměř devět let uplynulo od doby, kdy přišel do kin „Ip Man“ **Wilsona Yipa**, v němž ztvárnil akční hrdina **Donnie Yen** v očích širší veřejnosti velmistra našeho bojového umění. Úspěchy v kinech po celé Asii, stejně jako v Evropě a USA, zavdaly důvod pro pokračování v roce 2010. A ve stejném roce naskočil do rozjetého vlaku i **Herman Yau**, který svým „Ip Man Zero“ přispěl do kin příběhem našeho velmistra z období jeho raného mládí.

Žánr „životopisný film“ ve spojení s Ip Manem pak ještě zájem o tyto snímky znásobil, takže se filmy popisující a osvětlující život jedné osoby prakticky staly rovnými psané biografii. To bylo bohužel v tomto případě mylné označení, vedoucí také postupně k celé řadě nejasností.

Málokdo ví, že již v roce 2008 existovaly zprávy a indicie, že se o příběh **Yip Mana** zajímá i další režisér, který by téma rád zfilmoval. Přesněji bylo toto v plánu již několik let před uvedením snímku **Wilsona Yipa**, mělo však trvat až do roku 2013, než se projekt pod názvem „The Grandmaster“ (Velmistr) dostal na obrazovky a mj. otevřel i 63. Berlinale.

Dlouhé přípravy a atraktivní zúčastněné osoby vyšroubovaly očekávání

veřejnosti do závratných výšin, nakonec však výsledný film nemohl dostat všem z nich. Ukázalo se, že za projekt „The Grandmaster“ nebyl odpovědný nikdo jiný, než ředitel **Wong Kar Wai**. Byl to právě **Wong**, kdo dal hongkongskému filmu 90. let svými snímky jako „Chungking Express“ nebo „Padlý anděl“, jedinečný vizuální jazyk a neotřelou vypravěčskou strukturu, ale zajistil mu i celosvětovou pozornost a uznání.

„The Grandmaster“ byl druhým snímkem na motivy bojových umění ve **Wongově** režii. Jako vedoucí muž si vybral pro roli **Yip Mana** slavného **Tony Leung Chiu Wai** – jednoho z nej-

prestížnějších hongkongských herců, který, ačkoli sám nepraktikoval žádné bojové umění jako například **Donnie Yen**, byl už v minulých letech velice přesvědčivý jak ve snímcích s tematikou bojových umění („Hero“), tak v komediích, jako jsou akční klasiky od **Johna Woo** („Hard Boiled“, „Bullet in the Head“). **Tony Leung** ztělesnil velmistra **WingTsun** s elegantní zdrženlivostí a rozvinutým smyslem pro slušnost, morálku a etiku, zároveň se mu podařilo zůstat přesvědčivý i v bojových scénách.

... rozhodně jde o vizuálně ohromující, opulentní a velmi pozoruhodný film ...

... nádherně jemná, nedosažitelná a cílevědomá: Zhang Ziyi ...

O co ve snímku jde?

Navzdory původním deklaracím nepojednává film výhradně o životě a skutečích **Yip Mana**, nicméně se drží v jejich rámci. Na začátku se mistr bojových umění **Gong** chce vzhledem ke svému věku odebrat na odpočinek. Jeho práci v severní Číně lze vděčit za to, že velké styly Severu, včetně **Xing Yi Quan** a **Ba Gua Zhang**, jsou spojeny v jednu federaci, přičemž jeho vlastní bojové umění silně stránky obou bojových stylů kombinuje. Na Severu už jmenoval svého chráněnce **Ma Sana** nástupcem, přeje si však uskutečnit ještě poslední bitvu se zástupcem Jihu. Mistři Jihu vyberou **Yip Mana** za vhodného kandidáta, ten však nejprve odmítne, vědom si svého

postavení v řadách mistrů Jihu.

Yip Man nakonec boj vítězně zvládne, což dceru mistra **Gongy**, **Gong Er** (úžasně jemnou, rezervovanou a cílevědomou **Zhang Ziyi**), nenechá chladnou, a proto **Yip Mana** také vyzve k boji. Tento střet **Yip Man** prohraje nejen pro začínající milostnou zápletku mezi ním a **Gong Er**, ale také pro jeho silnou touhu spatřit znovu tajné rodinné umění – 64 rukou rodiny **Gong**. Touha, která se nakonec nesplní, stejně jako nedoručení náklonnosti mezi ním a **Gong Er**, neboť se oba cítí příliš zavázání svým ideálům a posláním.

V tomto okamžiku je již zřejmé, že tato adaptace života velmistra **Yip Mana** nestaví do popředí životopisnou přesnost,

ale spíše chce vyprávět složitý příběh kolem této postavy. A některé dějové linky tohoto příběhu zavedou diváka k vnímání jak jednotlivých charakterů, tak do světa bojových umění, jeho filozofie a morálky.

Ani fanoušci akce a samotného **Wing Tsun** nepřijdou zkrátka. Nejzajímavějším bojem v tomto snímku je střet mezi **Gong Er**, dcerou mistra **Gong**, a jeho nástupcem na Severu, **Ma Sanem**. Na jednom vlakovém nádraží se zde za noční sněhové bouře setkají **Xing Yi** a **Ba Gua** a vytvoří tak působivé bojové vyvrcholení celého filmu.

„The Grandmaster“ není film o **WingTsun** a není to film o **Yip Manovi**. Můžeme dokonce diskutovat o tom, zda je to vůbec film o bojových uměních. Určitě je to však vizuálně ohromující, opulentní a vysoce cenný snímek o gonistech, jeho filozofii a myšlení jeho velmistrů. Původně byl film oznámen jako „The Grandmasters“ (Velmistři), a množné číslo v názvu by jej vystihovalo daleko lépe, neboť v podstatě ličí osudy pěti mistrů. Umělecky hodnotným dílem však tento snímek nepochybně zůstává a nadále dělá dobrou image našemu bojovému umění.

Text: Frank Aichseder